



Tlačová správa

Luxemburg 30. júna 2022

Audítori EÚ vidia potenciálne riziká pri využívaní externých konzultantov Komisiou

Podľa správy, ktorú dnes uverejnil Európsky dvor audítorov, spôsob, akým Európska komisia najíma a využíva externých konzultantov, v plnej miere nezabezpečuje, aby sa maximalizovala hodnota za vynaložené peniaze alebo aby sa v plnej miere chránili jej záujmy. Rámec, ktorým sa riadi využívanie týchto služieb, má značné nedostatky, čo prináša potenciálne riziká týkajúce sa koncentrácie poskytovateľov služieb, nadmernej závislosti a konfliktov záujmov, ktoré nie sú dostatočne monitorované. Audítori tiež poukazujú na nedostatky v tom, ako sa hodnotí práca konzultantov a ich pridaná hodnota.

Audítori zistili, že informačný systém Európskej komisie nedokáže poskytnúť úplný obraz o tom, ako Komisia využíva externých konzultantov. Isté ale je, že na poskytovanie rôznych poradenských a podporných služieb Komisia čoraz viac využíva externých konzultantov. V posledných rokoch zadáva každoročne tieto služby v hodnote približne 1 mld. EUR. Ide o širokú škálu služieb, od poradenskej činnosti cez štúdie, hodnotenia až po výskumné činnosti. Externí poskytovatelia sa podieľajú najmä na vykonávaní susedskej politiky a politiky rozširovania EÚ, medzinárodných partnerstiev, nástrojov zahraničnej politiky a opatrení v oblasti životného prostredia a klímy. Audítori skontrolovali, či sa Európskej komisii podarilo dosiahnuť pomer medzi kvalitou a cenou a chrániť svoje záujmy.

„Zadávanie niektorých úloh externým subjektom môže byť užitočné a niekedy je nevyhnutné“, uviedol François-Roger Cazala, člen EDA zodpovedný za tento audit. „Európska komisia by však mala zabezpečiť, aby čo najlepšie využila finančné prostriedky, ktoré vynakladá. Je potrebná väčšia transparentnosť a zodpovednosť, pokiaľ ide o úlohy, ktoré možno zadať externe, a spôsob riadenia rizík koncentrácie dodávateľov, nadmernej závislosti a konfliktov záujmov. Dúfam, že naša správa pomôže administratíve EÚ, aby dokázala ísť týmto smerom.“

Audítori zistili nedostatky v rámci upravujúcom využívanie externých konzultantov. Týka sa to najmä poradenských a výskumných služieb, ktoré predstavujú takmer 80 % zmluvne dohodnutej sumy, v prípade ktorých neexistujú žiadne usmernenia ohľadom rozsahu, v akom by sa úlohy mohli zadávať externe, ako sú služby externých konzultantov vymedzené a aké schopnosti a kapacity by mali byť zachované interne. Okrem toho v prípade niektorých poradenských služieb

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

obstarávaných na vykonávanie opakujúcich sa úloh Komisia nevykonáva analýzy nákladov a prínosov a potrieb, aby pred podaním nových žiadostí o verejné obstarávanie posúdila relatívne výhody spoliehania sa na externých poskytovateľov než na interných zamestnancov.

Hoci kritériá použité na výber víťazných ponúk boli primerané, Komisia dostatočne nemonitorovala a neriadila významné riziká spojené s využívaním externých konzultantov. Patria sem riziká koncentrácie poskytovateľov služieb a nadmernej závislosti od relatívne malého počtu poskytovateľov služieb. Počas analyzovaného obdobia Európska komisia uzavrela zmluvu s 2 769 externými konzultantmi. Na desať najväčších dodávateľov však za kontrolované obdobie pripadlo 22 % (približne 600 mil. EUR) z celkového objemu zmluvne dohodnutých súm. Inými slovami, niektoré útvary Komisie sa vo veľkej miere spoliehajú na relatívne malý počet dodávateľov. Nezriedka sa stáva, že jeden dodávateľ získava po sebe nasledujúce zákazky v priebehu niekoľkých rokov, aj keď sú pravidelne organizované verejné súťaže.

Koncentrácia na malý počet externých konzultantov so sebou prináša riziko, že niektorí dodávateľia s rozsiahlymi skúsenosťami s prácou s Komisiou budú pri získavaní zákaziek úspešnejší. Audítori EÚ napríklad zistili, že niektorí dodávateľia poskytovali jednému generálnemu riaditeľstvu Komisie kombináciu poradenských, vykonávacích a hodnotiacich služieb. Vďaka tomu môžu získať konkurenčnú výhodu, pretože sa podieľajú na navrhovaní, vykonávaní a hodnotení tej istej politiky EÚ. Komisia má zavedené postupy na odhaľovanie a prevenciu potenciálnych konfliktov záujmov. Ide však väčšinou o formálne kontroly, ktoré samy osebe nemôžu zaručiť riešenie rizika konfliktov záujmov.

Po preskúmaní jednotlivých zmlúv audítori EÚ konštatujú, že Komisia pred uskutočnením platieb kontroluje, či konzultanti poskytujú služby v požadovanej kvalite. Poukazujú však na to, že Komisia okrem štúdií a hodnotení dôsledne neposudzovala výkonnosť externých konzultantov. Hodnotenie získaných skúseností alebo hodnotenie nákladov a prínosov *ex post* vykonávajú len niektoré generálne riaditeľstvá. A v prípade, že sa vykonávajú, neprebíha centralizovaný zber informácií, ktorý by umožnil čo najlepšie využiť výsledky externých konzultantov. Podľa názoru audítorov sa tým znižuje schopnosť Komisie identifikovať potenciálne oblasti na zlepšenie a zvyšuje sa riziko opätovného zapojenia konzultantov, ktorí v minulosti dosahovali nedostatočné výsledky.

Vzhľadom na rozsah využívania externých konzultantov audítori EÚ vyzývajú Európsku komisiu, aby riadenie ich využívania skvalitnila. Takisto vyzývajú Komisiu, aby zvýšila transparentnosť pravidelným a presným podávaním správ o využívaní externých poradenských služieb.

Základné informácie

Náš audit sa týkal služieb externých konzultantov, ktoré boli financované z rozpočtu EÚ a zmluvne dohodnuté Komisiou v rokoch 2017 až 2019 a ktoré Komisia zaznamenala ako poradenstvo, štúdiu, hodnotenie alebo výskum. V prípade potreby sa zohľadnili aj aktuálne relevantné informácie o využívaní externých konzultantov. Tento audit sa nevzťahoval na poradenské služby v oblasti IT.

Osobitná správa 17/2022 *Externí konzultanti v Európskej komisii – Priestor na reformu je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu)*.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 553 547